

červen | 2022

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

MAJESTÁTNÍ KONĚ

str. 04 až 06

Sází se víc listnáčů

str. 03

Povodně 2002

str. 07

**O sociálním
podnikání**

str. 08

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

patříme mezi země s tradičním chovem koní a naše ministerstvo si nejen této tradice, ale i současného chovatelství koní v naší zemi velmi váží. Proto kladrubský hřebčín a písecký i tlumačovský zemský hřebčinec jako státní příspěvkové organizace podporuje. To, že jsou na takové úrovni a mají dobré jméno doma i ve světě, nepřišlo samo, bez tvrdé, poctivé práce a každodenní péče chovatelů, ošetřovatelů, jezdců a dalších. Za každým úspěchem je jejich obětavá práce. Pokračují tak v odkazu předků a starají se o udržení kulturního dědictví. Udržovat tradice a pokračovat v nich je důležité. U našeho hřebčína a hřebčinců se zkušenosti a poznatky z chovu a zacházení s koňmi nepřestaly předávat. Také díky tomu byla například jedinečná Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladruzech nad Labem v roce 2019 zapsána na prestižní Seznam světového dědictví UNESCO. Zemský hřebčinec Tlumačov je od roku 2011 kulturní památkou, svému účelu slouží nepřetržitě od svého založení. Areál Zemského hřebčince Písek je národní kulturní památkou, a to památkou stále zcela živou, protože ani jeho činnost nebyla nikdy přerušena, vždy plnil svoji úlohu ve šlechtění koní v Čechách. Mimochodem díky tomuto hřebčinci máme kromě jiného jezdeckou sochu svatého Václava na Václavském náměstí, jeden ze symbolů Prahy, ale především symbol české státnosti. Koně modeloval koncem 19. století sochař Josef Václav Myslbek podle Arda právě z Písku a kopie sochy stojí na nádvoří píseckého hřebčince. Zemského hřebčince, o kterém v tomto vydání hovoří Karel Kratochvíle, jenž byl deset let jeho ředitelem a v březnu odešel do důchodu. Díky němu a dalším, jak už jsem zmínil, díky jejich dobře odváděné práci zachováváme tradice a hodnoty. A zájem Ministerstva zemědělství, jako zřizovatele, je kladrubský hřebčín a písecký i tlumačovský hřebčinec podporovat tak, aby nám a budoucím generacím zůstaly uchovány, rozvíjely se a důstojně se prezentovaly.

Zdeněk Nekula
ministr zemědělství

OBSAH:

PŘÍRODA

REKORDNÍ VÝSADBA STROMŮ V ROCE 2021

V současnosti se u nás lesy rozkládají na rozloze přes 2,6 milionu hektarů. Česko je tak nejlesnatější od dob Marie Terezie.

03

ROZHOVOR

KRATOCHVÍLE: HŘEBČINEC PÍSEK DOSAHUJE SVĚTOVÉ ÚROVNĚ

Ředitel Zemského hřebčince v Písku Karel Kratochvíle odešel do důchodu. Jak vnímá své působení v hřebčinci? Nejen o tom se dočtete v rozhovoru.

04

EKONOMIKA

VÝROČÍ POVODNÍ

Česká republika si připomíná výročí ničivých povodní.

07

SOCIÁLNÍ INTEGRACE

SOCIÁLNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ JAKO ALTERNATIVA ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKU

Podporujeme integraci osob se zdravotním postižením či jinak sociálně znevýhodněných.

08

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Souhrn nejdůležitějších zemědělských událostí.

09

SPOLEČNOST

VINO EURO, CESTA K BOUBÍNSKÉMU JEZÍRKU, SPOLUPRÁCE VETERINÁRNÍHO DOZORU

Přehled obrazem.

10

PŘÍRODA

REKORDNÍ VÝSADBA STROMŮ V ROCE 2021

Rekordní a úspěšná. Takové přívlastky má loňská obnova lesa po rozsáhlých kalamitách. Obnoveno bylo téměř 50 tisíc hektarů, jde o nejvyšší hodnotu v novodobé historii České republiky. Třetí rok po sobě převažovala plocha zalesněná listnatými dřevinami.

49 791 ha

dosahovala zalesněná plocha
(o 9,5 tisíce ha více než v roce 2020)

2 678 804 ha

plochy státu pokrývají lesy
(na konci 18. století zabíraly lesy
1,97 milionu ha)

52,1 %

**území bylo zalesněno
listnatými dřevinami**
(plocha s listnáči převažovala
již třetí rok po sobě)

244 017 000 ks

**sazenic se spotřebovalo po
rozsáhlých kalamitách**
(z toho 155 772 000 ks listnáčů,
88 245 000 ks jehličnanů)

96 000 000 ks

**sazenic vysadily Lesy České republiky
a obnovily 22 000 ha lesa**
(jde o historicky největší obnovu na pozemcích
státního podniku, scénář s rekordními čísly má
podnik v plánu zopakovat i letos)

30,3 mil. m³

dříví bylo vytěženo
(oproti předchozímu roku jde o 5,5 mil. m³ méně,
většinu těžby dřeva stále představovala těžba
nahodilá – 86,9 %, při které byly zpracovány
především stromy
z kůrovcové kalamity)

Kraj Vysočina

je nejvíce zalesňovaný kraj v ČR
(9 310 ha, tj. 22,9 % celkového zalesňování v ČR)

dále Jihomoravský kraj (5 037 ha)
a Jihočeský kraj (4 941 ha)

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

data ČSÚ v infografice jsou z roku 2021

ROZHOVOR

KRATOCHVÍLE: HŘEBČINEC PÍSEK DOSAHUJE SVĚTOVÉ ÚROVNĚ

Ředitel zemského hřebčince v Písku Karel Kratochvíle na jaře odešel do důchodu. V rozhovoru pro naše Zprávy hovoří o úspěších podniku, účasti hřebce Warnesse na Letních olympijských hrách v Tokiu i o tom, proč z hřebčince odešel.

Nedávno jste skončil v čele píseckého hřebčince, jak hodnotíte dobu, kterou jste v něm strávil?

Ředitelem jsem byl od roku 2012, myslím si, že za tu dobu se mi podařilo hodně věcí zlepšit, ať už jde o hospodaření podniku nebo o kvalitu plemeníků. V současné době tady chováme plemeníky a chovatelé si mohou dokonce vybírat, které by chtěli připustit.

Podařilo se nám dostat našeho hřebce Warnesse na olympiádu do Tokia.

Proč jste odešel?

Bylo to pro mě těžké rozhodování. Strávil jsem tady mnoho let. Nastupoval jsem jako zootechnik, dalších osm let jsem dělal tajemníka Asociace svazu chovatelů koní, která v hřebčinci sídlí, a 10 let ředitele. Jsem však v důchodovém věku a situaci ovlivnil i covid, který jsem prodělal. Měl jsem těžký průběh a sotva jsem přežil. Začal jsem tedy účtovat a řekl si, že je potřeba zpomalit a užít si zbytek života. Chci se více věnovat vnoučatům a svým včelám. A taky se nám podařilo dostat našeho hřebce Warnesse na olympiádu do Tokia. To byl můj vrchol. A na vrcholu chci odejít...

S hřebčincem budete ale nadále spolupracovat...

Máme super kolektiv, takže se sem budu rád vracet. Nabídl jsem se, že v případě potřeby mohu provádět exkurze a návštěvy.

*Období komunismu
bylo pro náš obor
velmi těžké, protože
šlechtění koní
se považovalo za
buržoazní přežitek.*

**Co se vám v podniku za dobu
vašeho působení podařilo? Je
nějaký projekt, na který jste hrdý?**

Díky evropským dotacím se nám podařilo dokončit rekonstrukci venkovního kolbiště, včetně zastřešené tribuny a objektu pro rozhodčí. Na kolbišti je dnes místo travnatého povrchu písek s textilií, přičemž písek se musí udržovat stále vlhký. Když uschne, tak se rozletá a ztratí pružnost. Koně však potřebují pružný povrch, z něhož se dokážou odrazit, i bezpečně doskočit, proto každé ráno kolbiště zavlažujeme kropením a díky moderní technologii se v něm drží vlhkost celý den. Vedle tribuny jsme rekonstruovali také stodolu, kde je zázemí pro diváky a občerstvení. Máme jedno z největších a nejkrásnějších kolbišť v České republice. Zemský hřebčinec v Písku dnes dosahuje světové úrovně a můžeme zde pořádat mezinárodní závody.

Jak jste se dostal k chovu koní?

Už v době, kdy jsem studoval Střední zemědělskou školu v Písku v roce 1973, jsem začal chodit do školního oddílu, který se nacházel v areálu hřebčince. Chytlo mě to tak za srdce, že se od té doby koním věnuji.

**Změnil se chov koní za dobu, kdy
se mu věnujete?**

Období komunismu bylo pro náš obor velmi těžké, protože šlechtění koní se považovalo za buržoazní přežitek. A bohužel dodnes je to znát. Západ nám utekl a teprve postupně se ho snažíme dohánět. V současnosti se snažíme do Česka dovézt potřebný genetický materiál. Zaměřili jsme se na Nizozemsko, které je jednou z velmocí chovatelské plemenitby koní. Je to však běh na dlouhou trať.

**Když se řekne písecký hřebčinec,
co se vám první vybaví?**

Vybaví se mi nádvoří, kde stojí socha koně Arda, který pocházel právě z píseckého hřebčince. Je to stejná socha jako na Václavském náměstí, jen jezdec na ní chybí. Jde o návrh, který vytvořil Josef Václav Myslbek jako poslední před vytvořením finální sochy. Taky mám velmi rád hlavní budovu, která je architektonicky specifická, je to krásná stavba z roku 1902. Areál se nám daří držet v krásném stavu. Jde o výstavní koňský areál, proto zde i filmaři často natáčejí historické filmy. Odehrávají se tu například některé scény z filmu Masaryk o Janu Masarykovi nebo setkání Edvarda Beneše a Winstona Churchilla z televizní série České století

*Bohužel, chladnokrevní
hřebci dnes ztrácí své
opodstatnění, protože
ze zemědělství je
vyhnaly traktory
a z lesnictví je
vytlačuje technika.
Když nebudou plnit
svou úlohu, stanou se
nepotřební a lidé je
budou chovat jen jako
hobby koně.*

**V minulosti se objevila zpráva, že
by se měl podnik privatizovat. Co
si o tom myslíte? Je to vůbec dnes
reálné?**

To je ožehavé téma. Když se o tom poprvé začalo uvažovat, byl jsem hned proti. To byl mimochodem důvod, proč jsem vstoupil do politiky. Podařilo se mi dostat k tehdejšímu ministrovi zemědělství Josefu Luxovi, kterému jsem celou situaci vysvětloval. Naštěstí to pochopil a myšlenku na privatizaci odvrátil. Domnívám se, že teď již nic takového nehrozí, protože hřebčinec je národní kulturní památkou, která je zcela ojedinělá.

Po celou dobu své existence plní původní funkci, tedy držení plemenných hřebců pro potřeby zemského chovu. Privátní sféra má bohužel jednu nevýhodu: když dojdou peníze, tak se bere z podstaty, a pak to jde do kopru... Z praxe znám mnoho případů, kdy chovatel zemřel, a neměl nikoho, kdo by to po něm převzal. To by byl pro hřebčinec s tak dlouhou tradicí hodně nešťastný konec.

Mohou se návštěvníci projet na vašich koních?

Nemohou. Chováme plemenné hřebce a mladé koně, kteří nejsou z bezpečnostního hlediska vhodní pro začátečníky.

Jací jsou píseční koně? Jakou mají historii?

Chováme teplokrevné i chladnokrevné hřebce. Zaměřili jsme se na Nizozemsko a udělali genetický pokrok, aby se naše koně dostali mezi elitu. Hříbata procházejí výcvikem a mnoha testy. Z těch nejlepších se stávají plemenici a ostatní prodáváme. Bohužel, chladnokrevní hřebci dnes ztrácí své opodstatnění, protože ze zemědělství je vyhnaly traktory a z lesnictví je vytlačuje technika. Když nebudou plnit svou úlohu, stanou se nepotřební a lidé je budou chovat jen jako hobby koně. Nejvíce se bojím, aby neskončili někde v ZOO. V minulosti jsem například vymyslel projekt s Národním parkem Šumava, kde by tito koně stahovali dřevo. Návštěvníci by se také mohli v parcích v kočáře povozit. Pak se vyměnil ministr a nápad šel k ledu. Kdyby se v budoucnu národní parky a chráněné krajinné oblasti zaměřily na tuto činnost, velmi by to našim koním pomohlo. Chci se proto sejt s ministryní životního prostředí Annou Hubáčkovou a probrat s ní, jestli by byla otevřena tomuto nápadu.

Koně zde má dokonce prý Policie ČR, je to pravda?

Jsmo jediným místem v republice, kde se připravují policejní koně. Při výcviku je zde policisté učí zejména obratnosti a zvladatelnosti, překonávání překážek a také neobvyklých situacích. Mezi lidmi stále koně vzbuzují větší respekt než samotný policista.

Kolik koní ročně prodáte?

Je to různé rok od roku. Většinou se pohybujeme do 20 koní.

Jaká je cena nejlepšího koně?

To se odvíjí od poptávky a nabídky. Pohybujeme se však ve statisících korun. Warness má milionovou hodnotu.

Po čtyřiaosmdesáti letech se loni objevil český parkurový tým na letní olympiádě, a to již zmiňovaný plemenný hřebec Warness, který v Písku vyrůstal... Věděli jste od počátku, že to bude špičkový kůň?

To nevěděl nikdo. Z Nizozemska jsme ho přivezli jako dvouletého hřebečka. Říkám, že je to chovatelské štěstí. Ale také úspěch dobrého chovatelského týmu, ustavičná práce zaměstnance inženýra Jakuba Štěrbý, který ho takhle „vypíplal“. Důležité pak bylo i rozhodnutí poskytnout koně českému špičkovému jezdcí Kamilu Papouškovi, který jeho sportovní výkony ještě zlepšil. Považuji to za vrchol mé kariéry. Mohu říct, že jsem ten ředitel, který měl hřebce na olympiádě v Tokiu. Nikomu z mých předchůdců se to nepodařilo a není jisté, zda se to povede někomu z mých nástupců. Ale přál bych mu to...

Co hraje roli při sportovním úspěchu hřebce?

Výraznou roli hraje zdravotní kondice, vrozené skokové dispozice koně a také jezdec. Když má kůň skvělou vrozenou dispozici, ale nedostane dobrého jezdce, může se lehce zkazit. Taky je důležité v trénincích koně zatěžovat postupně, protože když se takzvaně „přežhaví“, může se zaseknout a už nebude skákat.

Co je nejdůležitější při výcviku sportovního koně?

Odhadnout schopnost koně a mít s ním trpělivost. Kůň má totiž výbornou paměť, takže pokud se mu něco špatného stane, těžko se to napравuje.

Jak vidíte budoucnost českého parkuru?

Jsem nesmírně rád, že u nás český parkur ožil, a to díky tomu, že je stále více spojovaný s celebritami, které mu propadly. Jde o mimořádně atraktivní a sledovanou podívanou. Všechno se však odvíjí od peněz, a já jsem rád, že se najdou lidé, kteří jsou ochotni do tohoto oboru investovat.

EKONOMIKA

VÝROČÍ POVODNÍ

Zanedlouho uplyne 20 let a 25 let od katastrofálních povodní v historii České republiky. Ničivé povodně v červenci 1997 na Moravě a v srpnu 2002 zasáhly do životů mnoha lidí. A v příštím roce to bude 10 let od poslední mimořádně velké povodně v povodí Vltavy a Labe. Jak se za poslední roky změnila protipovodňová opatření a jak měníme krajinu? I o tom si přečtete v článku.

Vltava má standardně průtok 54 metrů krychlových za sekundu. V roce 2002 dosahoval hodnoty 5 160 metrů krychlových za sekundu, pokud si to představíme, je to do výšky osm metrů vody. Berounka, která má průměrný průtok 8 metrů krychlových za sekundu, tehdy měla 2 170. Podobně malý potok Botič s dlouhodobým průtokem pod 100 litrů za sekundu měl v roce 2013 průtok přibližně 80 metrů krychlových, což je hodnota dlouhodobého průměrného průtoku Labe.

Při povodních hraje roli každý centimetr, o který se sníží výše kulminace. Ve spolupráci se zemědělci proto do krajiny vracíme stromořadí, meze, stovky nových rybníků i tůň a mokřadů, které pomáhají krajinu více rozčlenit, aby byla zemědělsky využívaná půda schopná vodu pojmout. Současně realizujeme efektivní technická protipovodňová opatření.

V novém programovém období Strategického plánu společné zemědělské politiky budeme nad rámec podpory zalesňování a zatravňování orné půdy podporovat i takzvané agrolesnictví. Jde o systém využívání půdy, ve kterém se stejný pozemek využívá současně k pěstování dřevin i k zemědělské činnosti. Také to pomáhá omezit erozi, zvýšit biodiverzitu, zvýšit retenci vody v krajině a zlepšit vodní cyklus.

Nikdy nevíme, kdy může povodeň znovu udeřit. Proto je dobré být připraveni. Ve spolupráci se státními podniky a dalšími správci vodních toků dlouhodobě obnovujeme a nově budujeme protipovodňová opatření. Od roku 2002 se nám dodnes podařilo dokončit přes 900 protipovodňových staveb na významných vodních tocích o celkovém objemu 25 miliard korun. V letošním roce chystáme dokončit dalších 11 protipovodňových staveb.

Pokračujeme v přípravách na velkých vodohospodářských stavbách, zejména suchých nádrží (poldrů), které jsou v řadě povodí již dokončeny (Žichlínek v povodí Moravské Sázavy, Jelení v povodí Opavy a řada menších v rámci společných zařízení v rámci pozemkových úprav) anebo v přípravě (Skalička, Kutřín) a rovněž přípravy nových přehradních nádrží, které mají zároveň pozitivní účinky jako opatření k omezení nedostatku vody (Nové Heřminovy, Vlachovice a vodohospodářská soustava tří nádrží na Rakovnicku – Kryry, Senomaty a Šanov – s napojením na Ohři pod nádrží Nechranice).

SOCIÁLNÍ INTEGRACE

SOCIÁLNÍ ZEMĚDĚLSTVÍ JAKO ALTERNATIVA ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKU

V našem pravidelném seriálu o dotacích pro neziskové organizace představujeme projekt, který pomáhá zdravotně postiženým či jinak sociálně znevýhodněným lidem. Jde o projekt Sdružení Neratov, které začalo se sociálním zemědělstvím jako jedno z prvních.

Sdružení Neratov integruje lidi se zdravotním a sociálním znevýhodněním v regionu Orlických hor, především ve venkovském prostředí. Cílem je podpora šesti z celkových jedenácti chráněných pracovišť, která zabezpečují údržbu a provoz centra, ale i v dalších lokalitách a přímo souvisí se zemědělstvím nebo rozvojem venkova. Jde o střediska Kopeček v Bartošovicích v Orlických horách (řemeslné dílny), Zahradnictví v Žamberku a Neratově, Kuchyn v Neratově, středisko Naděje v Neratově (zahradnictví, úklid a údržba včetně zeleně), Prádelna v Neratově. Přes všechny pozitivní změny v české společnosti není situace handicapovaných ideální. Tito lidé mají stále problém najít smysluplné pracovní uplatnění, a dosáhnout tak ve svém životě samostatnosti a nezávislosti. Díky tomuto projektu se však lidé s postižením pravidelně setkávají s lidmi bez postižení, navazují s nimi vztahy, a bourají tak zažité stereotypy.

Lidé s postižením se zde v rámci sociálního zemědělství věnují práci ve dvou zahradnictvích, údržbě dvou rozsáhlých sadů a zpracování jejich produkce. V rámci činnosti celého spolku mohou lidé s handicapem najít zaměstnání v zahradnictví, řemeslných dílnách, kuchyni, v úklidové dílně, prádelně, obchodě nebo u kompletačních prací, které spolek zajišťuje pro firmy z okolí.

Ačkoli si Sdružení Neratov na provoz chráněných dílen a sociálních služeb částečně vydělá díky prodeji služeb a výrobků lidí s postižením, je finanční podpora tohoto projektu naším resortem pro další pokračování a především pro rozvoj chráněných pracovišť v Neratově nezbytná.

Sdružení Neratov, o. s., vzniklo v roce 1992 ve vysídlené pohraniční vsi. Mezi hlavní činnosti patří provoz sociálních služeb - chráněného bydlení a denního stacionáře pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením. Dále provoz různých chráněných pracovišť (tradiční řemesla, zemědělství, služby občanské vybavenosti - obchod, hospoda, ubytování, údržba zeleně, prádelna). Sdružení je jedním z největších zaměstnavatelů v okolí, v současnosti je z jeho 242 zaměstnanců 177 osob se zdravotním postižením či zdravotně znevýhodněných.

V letošním roce spolek oslaví 30 let svého působení. Dosáhl mnoha úspěchů, například otevřel speciální základní školu pro děti s postižením a kombinovanými vadami, spolupracoval na vybudování řemeslného pivovaru v Neratově a díky jeho činnosti se do vysídlené pohraniční vsi skutečně vrátil život.

VÝBĚR ZPRÁV

STRUČNĚ V ČÍSLECH

Zemědělci dostanou oproti současnosti ročně až 8 miliard korun navíc. Dotační program pro nákup zemědělské půdy. Evropská unie ruší cla na ukrajinské zboží. Pivovary uvařily více piva než loni.

až 8 000 000 000

korun ročně navíc dostanou od příštího roku čeští zemědělci. V rámci vypořádání připomínek Evropské komise ke Strategickému plánu společné zemědělské politiky se nebude měnit navržená redistributivní platba ve výši 23 % na prvních 150 hektarů každého zemědělského podniku.

150 000 000

korun má Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond na nový program „Podpora nákupu půdy“. Program byl spuštěn 1. června. Celé znění pravidel a další informace klienti naleznou na **internetových stránkách** společnosti.

nulová

cla po dobu jednoho roku platí na ukrajinské zemědělské a potravinářské produkty. Opatření se dotkne i ovoce a zeleniny a průmyslových výrobků. Hlavní cíle opatření jsou podpora ekonomiky Ukrajiny, pomoc v obnově obchodu země po ruské invazi, zlepšení podmínek vývozu ukrajinských komodit a zmírnění očekávaného nedostatku potravin zejména v rozvojových zemích, které jsou na dovozu základních komodit z Ukrajiny závislé.

200 000 000

korun dostanou potravinové banky od Ministerstva životního prostředí. Podporu budou moci využít na výstavbu či rekonstrukci skladů, nákup dopravních prostředků a manipulační techniky a také na vybavení skladů. O dotaci mohou požádat do konce listopadu. Více informací **zde**.

o 11,5

procenta více piva uvařily pivovary meziročně za první letošní čtvrtletí. Z údajů Českého svazu pivovarů a sladoven vyplývá, že se vyrobilo o 250 % více sudového piva. Výroba piva v cisternách, které se v restauracích čepuje z tanků, stoupla meziročně téměř 18krát.

32

běloušů prodal Národní hřebčín Kladruby nad Labem od roku 1994 do dánských královských stájí. Naposledy osobně převzala 5. května dánská královna Markéta II. v Kodani starokladrubského bělouše Rudolfo Raggiera V-54.

SPOLEČNOST

VINO EURO, ČESTA K BOUBÍNSKÉMU JEZÍRKU, SPOLUPRÁCE VETERINÁRNÍHO DOZORU

Moravští a čeští vinaři se stali evropskými šampiony ve fotbale, když ve finále suverénně porazili slovinské kolegy 6:1! Turnaj, který se hraje už od roku 2010, měl i mimo hřiště bohatý doprovodný program včetně degustace vín.

Lesy ČR chtějí zpřístupnit cestu k Boubínskému jezírku. Požádaly proto Správu národního parku Šumava o povolení zajistit bezpečnost návštěvníků na cestě od Idiny pily k hrázi Boubínského jezírka.

Zástupci Státní veterinární správy a Veterinární služby Ministerstva obrany cvičili v jižních Čechách spolupráci při likvidaci nebezpečných nákaz v chovech.

